CENA EGZ. 20 GR.

DZIEŃ POLSKI

REDAKCJA
ADMINISTRACJA
WARSZAWA, SZPITALNA 1
TEL. RED. 630-54. ADM. 649-04

CZYTAJCIE DZIŚ:

ZGON FRANCUSKIEGO MINISTRA WOJNY

MOŻLIWOŚĆ ZMIAN W RZĄDZIE LAVALA

HITLER PRZENOSI SWÓJ SZTAB DO BERLINA

№ 7. WARSZAWA, Czwartek 7 stycznia 1932 r. Rok IX.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Sytuacja parlamentarna rządu Lavala

WOBEC ZGONU MIN. MAGINOT I ZŁEGO STANU ZDROWIA BRIANDA

PARYŻ (PAT). **Dziś, o godz. 2-ej nad ranem zakończył życie minister Wojny Maginot.**

PARYŻ (PAT). Według ostatnich informacyj nie ulega wątpliwości, że śmierć min. wojny Maginot, oraz stan zdrowia Brianda, zmusi premjera Lavala do poważnych decyzyj. Powszechnie zwracano uwagę, że Briand nie brał udziału w oficjalnych przyjęciach noworocznych. Jeszcze wczoraj min. finansów, Flandin, von Hoesch przed swoim wyjazdem do Berlina, a nawet Mossigli, sekretarz generalny delegacji francuskiej przy Radzie Ligi Narodów, prowadzili rozmowy w sprawach konferencji międzynarodowej z Lavalem, a nie Briandem. W kuluarach izby, gdzie panuje pewne ożywienie z racji obrad komisji finansowej, sytuacja obecnego gabinetu jest tematem ożywionych rozmów.

Obsadzenie stanowiska ministra Wojny jest tembardziej skomplikowane, ponieważ memorjał w sprawach rozbrojenia odzwierciadla najdokładniej pogląd ministra Maginot. Laval, pełniący funkcje ministra Spraw Zagranicznych, nie brał udziału w opracowywaniu tego memorjału. Zresztą Laval sprawuje obowiązki min. Spraw Wewnętrnych i prezesa Rady ministrów. Ponadto dyskusja nad budżetem wymagać będzie nieomal codziennie jego obecności w parlamencie. Co do kandydatury ministra Wojny, wymieniają nazwisko Fabry, który zastępuje Maginota w komisji wojskowej izby deputowanych. W niektórych kołach wspominają również o Painleve jako ministrze Spraw Zagranicznych i o Paul Boncour. W kołach politycznych utrzymują, że w początku przyszłego tygodnia t. zn. we wtorek, dnia 12 stycznia, rozpoczną się obrady izby i tegoż dnia premjer Laval złoży dymisję całego gabinetu. Dymisja ta zostanie prawdopodobnie zadecydowana na wtorkowem posiedzeniu rady ministrów. Prezydent Republiki, jak przypuszczają, powierzy p. Lavalowi misję tworzenia nowego gabinetu.

O wspólną platformę

LONDYN (PAT). Rządy angielski i francuski usiłują znaleźć podstawę do wspólnego działania, mającego na celu zapewnienie dobrych wyników konferencji w Lozannie. Zdaniem rządu angielskiego, należy dążyć przedewszystkiem do wznowienia stosunków, opartych na wzajemnem zaufaniu.

Przedlozańskie obrady w Paryżu

PARYŻ (PAT). Na posiedzeniu rady ministrów, które odbędzie się dziś przed południem w pałacu Elizejskim pod przewodnictwem prezydenta Doumera, rząd rozpatrzy wszelkie dyspozycje, niezbędne w związku z konferencją w Lozannie. W godzinach popołudniowych, również w pałacu Elizejskim, zbierze się najwyższa rada obrony narodowej. W trakcie tego posiedzenia ustalone zostaną ostatecznie instrukcje, jakie będą udzielone delegacji francuskiej na konferencję rozbrojeniową. Mianowanie delegacji francuskiej ma nastąpić niebawem.

Splendid isolation będzie utrzymana

WASZYNGTON (PAT). Na posiedzeniu komisji Spraw Zagranicznych Izby reprezentantów Stimson zaznaczył, że gdyby Stany Zjednoczone nie wysłały na konferencję rozbrojeniową delegacji, mogłoby to mieć nieobliczalne następstwa. Zdaniem Stimsona udział Stanów Zjednoczonych w konferencji rozbrojeniowej w żadnym razie nie pociągnie za sobą ich przystąpienia do Ligi Narodów.

Budżet francuskiej Marynarki Wojennej

PARYŻ (PAT). Komisja finansowa parlamentu rozpatrywała dziś pierwszą część budżetu Ministerjum Marynarki Wojennej. Sprawozdawca zaznaczył, że budżet marynarki francuskiej wykazuje wzrost wydatków w ciągu 9 miesięcy o 90 miljonów franków, w porównaniu z rokiem ub. Sprawozdawca podkreślił, że ani ilość, ani wysokość wynagrodzenia służby zamorskiej nie wpłynęły na wzrost wydatków. Tempo budowy nowych jednostek morskich również zostało zachowane bez zmian. Natomiast według sprawozdawcy, do wzrostu wydatków przyczyniły się wyższe koszty materjałów budowlanych w związku z używaniem budulca w lepszem gatunku i koszty utrzymania floty, na co trzeba było stale uchwalać dodatkowe kredyty.

Po przedyskutowaniu szeregu paragrafów, komisja dokonała skreśleń w wysokości 16 miljonów franków.

Hitler w Berlinie

BERLIN (PAT). Przewodniczący narodowych socjalistów, Adolf Hitler przybył do Berlina i zabawi tu kilka dni. Hitler zamieszkał w hotelu Kaiserhof.

BERLIN (PAT). Wielką sensację wywołała tu wiadomość, że partja narodowo-socjalistyczna w najbliższym czasie wynająć ma jeden z najokazalszych i najstarszych budynków w śródmieściu Berlina, t. zw. pałac ks. Albrechta, dla pomieszczenia centralnych biur stronnictwa hitlerowskiego. Pałac ten, położony w pobliżu pałacu prezydenta Rzeszy, kanclerza i budynków rządowych przy Wilhelmstrasse, jest własnością ks. Fryderyka Henryka pruskiego, uchodzącego za sympatyka narodowych socjalistów.

Z ZAMKU KRÓLEWSKIEGO

Dziś przed południem P. Prezydent Rzplitej przyjął kolejno ambasadora polskiego przy Watykanie, p. Wł. Skrzyńskiego i posła Rzplitej w Moskwie, p. St. Patka.

RADA MINISTRÓW

Dziś, popołudniu, względnie jutro odbyć się ma pierwsze po ferjach świątecznych posiedzenie Rady Ministrów, celem załatwienia szeregu spraw bieżących.

FRANÇOIS PONCET W PARYŻU

BERLIN (PAT). Ambasador francuski w Berlinie, François Poncet, wyjechał.

ATAK NA MELLONA

WASZYNGTON (PAT). Członek Izby Reprezentantów Patman, demokrata, wystąpił ostro przeciwko Mellonowi, oświadczając, że Mellon pogwałcił ustawę, zabraniającą szefowi skarbowości zajmowania się handlem i że posiada on ogromny majątek, dający mu prawo głosu w 300 instytucjach handlowych, których aktywa przedstawiają się w sumie wartości 3 miljardów dolarów. Patman złożył w tej sprawie specjalną rezolucję w prezydjum Izby reprezentantów. Rezolucja ta została przesłana do komisji prawniczej, gdzie, zdaniem agencji Reutera, zostanie „bez ceremonji pogrzebana".

W INDJACH

BENARES (PAT). W czasie tłumienia manifestacyj 2 osoby zostały zabite, przeszło 100 odniosło rany, w tem 40 ciężkie. Wśród policjantów jest także wielu rannych.

ZMIANY W TORGPREDSTWIE BERLIŃSKIEM

BERLIN (PAT). Kierownik sowieckiego przedstawicielstwa w Berlinie Liubimow opuścił swe stanowisko. Zastępcą jego zamianowany zostanie dotychczasowy wicekomisarz handlu zagranicznego Weizer, który brał czynny udział w rokowaniach gospodarczych sowiecko - niemieckich.

POGRZEB Ś. P. GEN. PAU

PARYŻ (PAT). Zmarły generał Pau zostanie pochowany w podziemiach gmachu Inwalidów. Wyprowadzenie zwłok odbędzie się dziś, w czwartek, 7 stycznia z mieszkania generała, o godz. 9 rano. Szczątkom generała oddane będą przed Inwalidami honory wojskowe, poczem po przemówieniach odbędzie się defilada.

Proces Centrolewu

Dzisiejszy dzień rozprawy poświęcony jest „ostatniemu słowu" oskarżonych.

Pierwszy głos zabrał osk. Lieberman, który na wstępie podkreślił, że przemawia nie dla popisu oratorskiego, lecz aby sąd mógł po rozgwarze przemówień i głosów obu stron raz jeszcze spojrzeć na oblicze moralne oskarżonych, które — zdaniem mówcy — zostało poważnie zniekształcone przez akt oskarżenia.

Następnie osk. Lieberman analizuje przemówienia prokuratorów, zaznaczywszy uprzednio, że w czerwcu 1929 roku nikt z opozycji nie planował rewolucji, to też oskarżeni, pomimo apelu prokuratorów, nie mogą przyznać się do nieistniejącej winy.

Pos. Lieberman mówi dalej.

KRYZYS PARLAMENTARYZMU FRANCUSKIEGO

Deputowany Constant Verlot z St Dié napisał list otwarty do wyborców, w którym oświadcza, że nie zamierza więcej kandydować do parlamentu, gdyż obrzydły mu ostatecznie partyjnictwo i demagogja i nie widzi on żadnej nadziei uzdrowienia tych stosunków w warunkach integralnej demokracji parlamentarnej. Z tej racji t. zw. prasa Coty'ego („Figaro" i „Ami du Peuple"), rozchodząca się bardzo szeroko i ostro krytykująca „gospodarkę suwerenów". uderza w metody parlamentarne francuskie z siła i temperamentem, przypominającemi jeśli nie słowami, to duchem znane enuncjacje marsz. Piłsudskiego na temat „sejmowładztwa i partyjnictwa", zwłaszcza pod względem zasadniczego przeciwstawiania złemu parlamentowi zdrowego społeczeństwa. Lecz również cała prasa umiarkowana z poważnym „Le Temps" na czele nie szczędzi tym metodom najostrzejszej nagany.

Zdaniem wspomnianego organu, blizkiego, jak wiadomo, ministerjum Spraw Zagranicznych, ostatnia sesja obecnej izby deputowanych dała „przeciwnikom parlamentaryzmu cały arsenał argumentów — namiętności polityczne doprowadzone do paroksyzmu, intrygi i brutalności zwalczających się partyj, panika przedwyborcza, opozycja zdecydowana na wszystko, byleby dojść do celu". Dla „Le Temps" kryzys parlamentaryzmu nie może ulegać wątpliwości. Prof. Barthelemy w znanej pracy p. t. „La crise de la democratie contemporaine" stwierdził nawet istnienie kryzysu samej demokracji jako takiej, a wiec podstawowej zasady ustrojów porewolucyjnych, które zamiast monarchy z Bożej łaski lud uczyniły źródłem prawa. Profesor Barthelemy, który odrzuca dyktatury i zamachy stanu, jako sposoby uzdrowienia ustrojowego państw współczesnych i nie szczędzi krytyki marszałkowi Piłsudskiemu, wierzy w możliwość uzdrowienia od wewnątrz demokracji parlamentarnej, jako „ustroju normalnego", naturalnego (?) wysoko kulturalnych narodów. Chodzi tu bowiem — jak pisze „Le Temps" — nie o „kryzys zasad", lecz o „kryzys metod". Parlamentaryzm francuski zdaniem jego, zdał egzamin w ciągu pół wieku, to też autor odradza liczenie na błędy parlamentu francuskiego tym, którzy „chcieliby urzeczywistnić nadzieje „perfidne lub szalone". „Centre de propagande des republicains nationaux", zorganizowany przez znanego posła prawicowego de Kerillis służyć ma zapewnieniu zwycięstwa wyborczego ugrupowań przeciwsocjalistycznych.

Życzymy jak najgoręcej naszej sojuszniczce przezwyciężenia bez wstrząsów i groźnych niebezpieczeństw kryzysu parlamentaryzmu. którego istnienia nikt nie zaprzecza.

Pisaliśmy już o niebezpieczeństwach, grożących Francji i światu w razie zwyciestwa wyborczego lewicy. Wiemy, że i wśród radykałów, a nawet i wśród socjalistów francuskich Polska liczyć może na wiernych i oddanych przyjaciół; to też nie tyle o niebezpieczeństwo pacyfizmu i defetyzm względem ofensywy niemieckiej nam chodzi, ile o groźbę dla podstaw dobrobytu i potęgi kapitalistycznej Francji, zawartą w możliwości tryumfowania nad Sekwaną zabójczego „postępu" marksowskiego. I tak już presja socjalistów przeforsowała wbrew rządowi tyle ustaw. utrudniających, jeżeli nie uniemożliwiających zrównoważenie budżetu i walkę z kryzysem. Śród prawicy i środka nie widać zaś chęci do zaprzestania niesnasek i utworzenia szerokiej koalicji.

W ostatniej chwili partje umiarkowane chciały znaleść pewną tarczę obronną przeciwko dalszemu zradykalizowaniu parlamentu przez uchwalenie ustawy, znoszącej obecne tak demoralizujące wyborców i dezorjentujące opinję „wybory ścisłe" (powtórne) w razie uzyskania przez jednego z kandydatów 40 proc. oddanych głosów. Opozycja jednak obstawała przy warunku obecnej ordynacji wyborczej, wymagającej dla „wybrańca ludu" większości absolutnej oddanych głosów, stojąc na stanowisku „obrony praw ludu przed reakcją"! Chodzi poprostu o to, że radykałom i socjalistom niewygodnie jest łączyć sie odrazu, bez uprzedniej próby sił, by dopiero w razie nieprzeprowadzenia żadnego z kandydatów lewicowych w pierwszem głosowaniu połączyć siły przeciwko kandydatom umiarkowanym. Zupełny brak zgody i jedności w obozie umiarkowanym ułatwia oczywiście niezmiernie taktykę lewicy. Pod groźbą obstrukcji socjalistycznej i radykalnej ustawa upadła, pomimo zsolidaryzowania się z nią premjera Lavala. Jest to jedna z wielu ostatnich porażek rządu obecnego, który trzyma się u władzy głównie dzięki temu, że lewica nie chce go na serjo obalić, woląc obarczać go i obóz jego przed wyborami i przy wyborach całą odpowiedzialnością za wszelkie błędy Francji, spowodowane kryzysem gospodarczym i trudnościami jej na arenie międzynarodowej, coraz bardziej nepełniającej wszystkich niepokojem. Coraz częściej opinja publiczna ogląda sie w stronę jedynej siły moralnej, zdolnej stawić czoło pochodowi radykalizmu, a mianowicie Kościoła. Rozgłos ostatnich enuncjacyj Episkopatu Francuskiego w sprawie pokoju dowodzi niewątpliwego wzrostu jego autorytetu.

Ciekawym jest fakt, że organ czeskosłowackiego ministerjum Spraw Zagranicznych. „Prager Presse", całkiem niedwuznacznie liczy na zwycięstwo lewicy francuskiej i zarzuca republikańskiej prawicy - reakcyjność. Dowodzi to, że cała potęga masonerji międzynarodowej, której p. Benesz jest wiernym adeptem, zainteresowana jest w niedopuszczeniu do jakiejkolwiek reformy parlamentaryzmu francuskiego i w doprowadzeniu do powrotu rządów tego samego „kartelu lewicy", który już raz doprowadził Francję nad skraj przepaści. Walka z reakcją, z „klerykalizmem", jest, jak strasznie zauważa „Le Temps", niczem innem, jak walką o dyktaturę lewicy. Przecież organ socjalistyczny posunął się aż do zapowiadania na ten wypadek „vacances de la legalité" (wywczasów praworządności) w celu przyśpieszenia uzdrowienia Francji od skutków rządów mieszczańskich. Cóż z tego, że obecnie p. Chautemps w „La Republique" żąda utworzenia po wyborach „szerokiej unji partyj demokratycznych i narodowych", kiedy wybory te wygrać zamierza w sojuszu z wszystkiemi czynnikami wywrotu społecznego. Przecież już obecnie syndykat nauczycieli francuskich, instytucja nielegalna, lecz wszechpotężna, dyktująca nieraz swoją wolę komisjom parlamentarnym i samorządom przy pomocy strajków i awantur, prowadzi tak nieprzebierającą w środkach agitację wywrotową, że cały świat rodzicielski w najwyższym stopniu jest zaniepokojony, i to nietylko o dusze dzieci.

Największe niebezpieczeństwo dla obozu umiarkowanego we Francji, to walki wzajemne w obozie umiarkowanym i wzrastająca tendencja do bojkotowania wyborów ze strony spokojnych obywateli, zrażonych całkowicie do parlamentaryzmu.

A. R.

Na widowni

Z KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH SENATU

Przewodniczący Komisji Spraw Zagranicznych Senatu, sen. ks. Zdzisław Lubomirski, zwołał posiedzenie Komisji na wtorek, 12-go b. m., na godz. 11 przed południem. Na porządku dziennym: dyskusja nad exposé p. Ministra Zaleskiego.

KONWENCJA POLSKO - FRANCUSKA W SPRAWIE UBEZPIECZEŃ GÓRNIKÓW

W ostatnich drukach parlamentu francuskiego ukazała się konwencja polsko-francuska z r. 1929 w sprawie ubezpieczeń górniczych, złożona w tych dniach przez rząd francuski, celem natychmiastowej ratyfikacji. Konwencja ta ma wielkie znaczenie dla emigrantów Polaków, gdyż dzięki unormowaniu sprawy urzędów ubezpieczeniowych w Polsce i Francji, umożliwi górnikom polskim korzystanie z wyższych emerytur na starość.

PROTESTY WYBORCZE

Jak się dowiadujemy, Izba dla spraw wyborczych Sądu Najwyższego przystąpi do dalszego rozpatrywania protestów wyborczych dopiero z końcem lutego r. b. M. in. rozpatrzone mają być protesty z okręgów lwowskiego i warszawskiego.

MIN. SIMON O KONFERENCJI LOZAŃSKIEJ

WEŹMIE W NIEJ PRAWDOPODOBNIE UDZIAŁ MAC-DONALD

Stowarzyszenie prasy zagranicznej w Londynie, wydało dziś śniadanie na cześć brytyjskiego ministra Spraw Zagranicznych Simona.

Pod koniec śniadania, odpowiadając na toast prezesa stowarzyszenia korespondenta „Svenska Tagbladet" Swendego, min. Simon w przemówieniu, mającem charakter ogólny, podkreślił m. in., że na wszystkich trzech konferencjach międzynarodowych, jakie oczekują go w ciągu najbliższych 4 tygodni, a mianowicie na konferencji reparacyjnej na Radzie Ligi Narodów oraz na konferencji rozbrojeniowej, zdecydowany jest reprezentować nie ciasny egoistyczny pogląd interesów wyłącznie brytyjskich, lecz pogląd powszechnej użyteczności w przekonaniu, że inne państwa pójdą tą samą drogą. Simon oświadczył dalej, że na konferencji w Lozannie Wielka Brytanja będzie reprezentowana przez niego i przez kanclerza skarbu Chamberlaina. Min. Simon podkreślił, że rządowi brytyjskiemu zależy na jaknajwcześniejszej dacie rozpoczęcia konferencji w Lozannie, a to ze względu na prace parlamentu brytyjskiego, które zostaną wznowione w dn. 2 lutego, a które wymagać będą obecności w Londynie kanclerza skarbu. Min. Simon dał przytem do zrozumienia, że premjer Mac Donald ma zamiar przybyć również do Lozanny, ale mógłby to uskutecznić tylko w tym wypadku, o ile konferencja rozpocznie się jaknajwcześniej, na co rząd brytyjski bardzo nalega.

ROZMOWY I KONFERENCJE W PARYŻU

Premjer Laval odbył dziś w związku z konferencją, która ma się odbyć w Lozannie, rozmowy z ministrem finansów Flandin i ambasadorem niemieckim v. Hoeschem, następnie przyjął delegata rządowego Francji do Ligi Narodów i Massigliego, z którym omówił sprawy, związane z konferencją rozbrojeniową.

MIN. ROLLIN O FRANCUSKICH ZARZADZENIACH CELNYCH

Izba Handlowa Paryża obradowała wczoraj popołudniu nad sytuacją w związku z kryzysem gospodarczym. Na posiedzeniu tem minister Handlu Rollin wygłosił dłuższe przemówiene, w którem powiedział m. in.:

„We Francji skutki kryzysu dały się odczuć później, aniżeli w innych krajach. Już w końcu r. 1929, w chwili, kiedy ceny zboża na rynkach światowych zaczęły spadać, rząd francuski przedsięwziął cały szereg środków, dążących do uratowania narodowej produkcji rolnej. Ponieważ środki te nie okazały się dostateczne, zwrócono się do środków nadzwyczajnej ochrony, jakie przewiduje francuskie ustawodawstwo celne. Co się tyczy artykułów przemysłowych, rząd francuski musi się uciekać do przewlekłej procedury parlamentarnej; gdyby nawet rząd chciał podwyższyć stawki celne, to nie miałby możliwości.

Wprowadzeni w błąd pozornem ustabilizowaniem się cen w ciągu lat 1927/28 mężowie stanu Francji, podpisujący umowy handlowe z obcemi państwami, ustabilizowali około 72 proc. ogólnej ilości pozycyj celnych.

Kraje zagraniczne, z któremi Francja zawarła umowy, czując się silnemi na podstawie umów, sprzeciwiały się tem energiczniej podniesieniu taryfy celnej francuskiej, ponieważ również i ich gospodarki narodowe zostały wskutek kryzysu poważnie zagrożone. Francuskie taryfy celne były bezsilne w zbrojeniu rynku wewnętrznego przeciwko zalewowi importu. Jeżeli się doda do tego system dumpingowy niektórych państw, zamaskowany zwolnieniem od świadczeń socjalnych, zwolnieniem od podatków, wprowadzeniem ulg taryfowych na kolejach, to jasnem się staje, do jakiego stopnia sytuacja była groźna dla rynku francuskiego. Wobec podobnej sytuacji, wszelka podwyżka stawek celnych byłaby niewystarczająca dla uratowania zagrożonych gałęzi przemysłu francuskiego. Minister Rollin przypomniał dalej fatalny wpływ importu na francuski bilans handlowy od początku r. 1931. Deficyt francuski z 1.243 miljonów w styczniu, wzrósł do 1.401 miljonów w czerwcu, rozwijając się w tem tempie, deficyt bilansu handlowego Francji doszedł w ciągu r. 1931 do 16 lub nawet do 18 miljardów franków. Po rozpatrzeniu sytuacji rząd francuski postanowił na zasadzie dawnych ustaw rolnych wyznaczyć kontyngenty importu zagranicznego drogą dekretów. Ilość kontyngentów, zdaniem ministra, obliczona jest dość szeroko, aby nie wprowadzać zamieszania do normalnej wymiany towarów, jaka istnieje między Francją a innemi krajami. Kontyngenty przeciwstawia się anormalnemu importowi, pozostawiając możliwość normalnego dowozu.

Na zakończenie min. Rollin zaznaczył, że francusko-niemiecka komisja ekonomiczna, zorganizowana dzięki inicjatywe prezydenta rady mnistrów Lavala, pracuje również w tym duchu i stara się zrealizować system kontyngentowy drogą porozumienia pomiędzy przedstawicielami odnośnych gałęzi przemysłowych rozmaitych krajów.

KRONIKA ZAGRANICZNA

(Według telegramów własnych i agencyjnych)

Berthelot wezwany do Paryża

Wezwany do wcześniejszego opuszczenia Londynu, sekretarz generalny francuski M. S. Z. Berthelot, odjechał, nie zobaczywszy się z brytyjskim ministrem Spraw Zagranicznych Simonem. W czasie 3-dniowego pobytu celem zwiedzenia wystawy sztuki francuskiej, p. Berthelot miał jednak okazję zetknięcia się z całym szeregiem miarodajnych czynników brytyjskich.

Zagadnienie mandżurskie

Stimson omawiał z ambasadorami W. Brytanji i Francji sprawę dalszej współpracy anglo-francusko-amerykańskiej nad zagadnieniem mandżurskiem.

Lord Lytton zgodził się reprezentować Anglję w komisji ankietowej w sprawie mandżurskiej.

LIGA NARODÓW

POSIEDZENIE KOMISJI EUROPEJSKIEJ, zwołanej na 22 b. m., będzie odroczone wobec przygotowywania się państw do konferencji rozbrojeniowej.

ZBADANIE STANU ZBROJEŃ NIEMIECKICH, według „Journal de Génève“ będzie jednem z głównych zadań prac wstępnych konferencji rozbrojeniowej.

FRANCJA

NA TEMAT STOSUNKÓW FINANSOWYCH FRANCJI z innemi państwami zgłosił dwie interpelacje pos. Hennessy. W interpelacjach tych poseł zapytuje, jaka jest wysokość pożyczek, udzielonych przez Francję innym krajom, i jak są te pożyczki zabezpieczone, ile Bank Francuski ma należności zagranicznych w dolarach i w jakich bankach należności te figurują, oraz szereg innych bardziej szczegółowych pytań.

W. BRYTANJA

DO DYSPOZYCJI GANDHIEGO władze więzienne, które **obchodzą się z nim jaknajuprzejmiej oddały kilka cel, starannie umeblowanych i zaopatrzonych w książki.** Prawdopodobnie wkrótce Gandhi będzie miał już swoje własne kozy (!) i hindusa odnośnej kasty, **który** się będzie niemi opiekował.

ARESZTOWANIA TRWAJĄ w dalszym ciągu. Pomimo wielkiego wzburzenia, w Bombaju panuje spokój. Na gmachu kongresu pod osłoną policji uroczyście wywieszono **flagę angielską. Władze zasekwestrowały w bankach sumy,** zdeponowane przez kongres. Jednocześnie **rozwija się coraz intensywniej akcja bojkotu** towarów i instytucyj angielskich.

STRAJK ROBOTNIKÓW PORTOWYCH NA TAMIZIE zaostrzył się. Odbija się to bardzo ujemnie między innemi na transporty z Gdyni i Gdańska, które nie mogą być wyładowywane, m. in. na transporty bekonów polskich.

BURZA SZALEJE od wczoraj nad południową Anglją. Okręty, które miały przybyć dzisiaj do Plymouth, zawiadomiły drogą radjową, iż przybędą ze znacznem opóźnieniem. Dwie barki zatonęły przy wybrzeżu; załogę udało się uratować.

NIEMCY

NA WŁASNOŚĆ KONCERNU HUGENBERGA **przejść ma wkrótce** wielki dziennik berliński „Deutsche Allgemeine Zeitung“, organ kół ciężkiego przemysłu niemieckiego, zbliżony do prawego skrzydła partji ludowej.

NARADA DYPLOMATÓW NAD ODSZKODOWANIAMI. Biuro Conti donosząc o przyjeździe ambasadorów v. Hoescha, Neuratha i Schuberta do Berlina, wyjaśnia, że wizyta ta pozostaje w związku z toczącemi się od kilku dni naradami, wyłonionego przez rząd Rzeszy komitetu ministrów dla spraw reparacyj. Główną wagę niemieckie koła polityczne przywiązują do **sprawozdania ambsadora niemieckiego w Paryżu v. Hoescha.**

„ROZEJM WEWNĘTRZNY“ projektowany jest na okres konferencji lozańskiej przez pewne sfery polityczne w Niemczech. Ma on polegać na złagodzeniu walk politycznych pomiędzy stronnictwami wewnątrz Rzeszy.

WSKUTEK POWODZI przerwana została tama na Muldzie pod Retzau. Sytuacja groźna. Zalana wielka przestrzeń. Szereg wielkich fabryk zagrożony. Oddziały saperów prowadzą energiczną akcję ratunkową.

NIEMA NADZIEI URATOWANIA GÓRNIKÓW, zasypanych w kopalni Karsten-Zentrum pod Bytomiem, gdyż dotrzeć dotrzeć do żywcem pogrzebanych 14 ludzi będzie można dopiero za dni parę.

CZECHOSŁOWACJA

POŻYCZKA FRANCUSKA. Toczące się obecnie w Paryżu rokowania w sprawie udzielenia Czechosłowacji przez skarb francuski pożyczki 500 miljonów franków, **mają przebieg pomyślny. Pożyczka ma być złożona parlamentowi francuskiemu do uchwalenia 12 b. m.**

RUMUNJA

ULGI DLA IMPORTU DO FRANCJI uzyskała na cały szereg towarów Rumunja na podstawie układu, podpisanego ostatnio w Paryżu. Niezależnie od tego na podstawie bezpośrednich rokowań rząd francuski zezwolił na przeciąg lat 3 **na wwóz 40.000 wagonów nafty** rumuńskiej i przetworów rocznie.

AUSTRJA

PROCES O MORDERSTWO POLITYCZNE. Przez 3 dni toczyła się przed sądem przysięgłych w Grazu rozprawa przeciwko członkowi socjalistycznego Schutzbundu, Steinbergerowi, oskarżonemu o zastrzelenie w dn. 13 września ub. r. członka Heimwehry, Münzera, w Kirchdorfie w Styrji w czasie starcia między oddziałami Schutzbundu a Heimwehrą. Przysięgli zaprzeczyli jednomyślnie pytaniom co do winy oskarżonego, wobec czego trybunał wydał wyrok uwalniający.

HISZPANJA

DOSZŁO DO STARCIA W ARNEDO **pomiędzy policją a manifestującymi robotnikami.** Policja była zmuszona do użycia broni palnej. Jest 6-u zabitych, w tem 4-y kobiety i jedno dziecko i 16-u rannych.

STANY ZJEDNOCZONE

ZGODA? Nawiązując do niedzielnego śniadania w ambasadzie znany publicysta Wile pisze w „Washington Star“, iż śniadanie to (patrz „Dzień Polski“ z dn. 4 b. m.) stwierdziło, że pomiędzy Polską a stanem Idaho (reprezentowanym w senacie przez sen. Borah) nastąpiła zgoda.

PADEREWSKI PRZYBYŁ DO NOWEGO JORKU na pokładzie parowca „Olympic“ na trzymiesięczne tournée koncertowe. Na przystani powitał go konsul generalny Rzeczypospolitej w Nowym Jorku oraz delegacje wszystkich organizacyj polskich.

NOWA ORGANIZACJA FINANSOWO-KREDYTOWA. Komisja Bankowa Senatu aprobowała projekt stworzenia organizacji finansowej **o kapitale miljarda dolarów,** która byłaby uprawniona do udzielania kredytów różnego rodzaju **przedsiębiorstwom.**

Upadek miast Prus Wschodnich

Ludność miasta Biskupice, położonego w Prusach Wsch. nad granicą polską, wysłała do prezydenta Hindenburga petycję w sprawie pomocy dla tego miasta. Na 1.800 mieszkańców Biskupic 70 proc. mieszkańców utrzymywanych jest ze środków publicznych. Podatki opłaca jedynie 19 osób, jakkolwiek i oni zalegają od lat z podatkami. Sytuacja miasteczka jest beznadziejna. Los miasta Biskupic jest typowym przykładem stanu miast wschodnio-pruskich, które upadają wskutek braku traktatu handlowego z Polską. Subwencje, płynące z Berlina, nie są w możności zaradzić złemu. Obecnie po znanej uchwale Izby Rolniczej w Królewcu, która większością dwuch trzecich przyjęła wniosek, domagający się ustąpienia prez. Hindenburga, jest mała nadzieja, aby rząd był skłonny w dalszym ciągu łożyć pieniądze na Prusy Wschodnie, które przy każdej sposobności zaznaczają swoje stanowisko opozycyjne wobec rządu Rzeszy.

Z ŻYCIA PROWINCJI

Czy sejm gdański będzie rozwiązany

We wtorek odbyło się w nader burzliwej atmosferze posiedzenie sejmu gdańskiego, poświęcone wyborom prezydjum na rok bieżący i wnioskowi o rozwiązanie sejmu. W tajnem głosowaniu **wybrano ponownie na prezesa sejmu hitlerowca von Wnucka,** na wice-prezesów nacjonalistę Philipsena i centrowca Gajkowskiego.

Następnie przystąpiono do obrad nad wnioskiem o rozwiązanie sejmu. Posłowie Brill (socjalista) i Plenikowski (komunista) wykazywali w swoich przemówieniach niebezpieczeństwo dalszego prowadzenia obecnej nacjonalistycznej polityki senatu. W odpowiedzi na te przemówienia głos zabrał **prezydent senatu Ziehm, który kategorycznie zaprzeczał (!!) pogłoskom o zbrojeniach hitlerowców gdańskich i ich ćwiczeniach bojowych.** Tę obronę hitleryzmu p. Ziehm uzasadniał względami zewnętrznopolitycznemi. Jak było do przewidzenia, **wniosek o rozwiązanie Sejmu w imiennem głosowaniu został odrzucony 43 głosami przeciw 25 głosom** socjalistów i komunistów.

Niemniej jednak **wobec zebrania** — jak czytelnikom „Dnia“ wiadomo — **25 tysięcy podpisów pod wniosek o zarządzenie plebiscytu w sprawie rozwiązania sejmu, wczoraj rozplakatowano na terenie Wolnego Miasta zarządzenie senatu, wyznaczające głosowanie ludowe w tej sprawie na dzień 24 stycznia.**

SOSNOWIEC

— **Napad na listonosza.** Na drodze pomiędzy wsiami Strugi i Mierzyce, pow. wieluńskiego, napadnięto na listonosza, Teofila Janyszka, który niósł ze stacji Pątnów dwa worki do filji pocztowej w Mierzycach. Napastnicy pobili funkcjonarjusza pocztowego do utraty przytomności, poczem zrabowali worki i zbiegli. Janyszkę znaleźli wieśniacy w pobliskiej wsi leżącego w kałuży krwi na drodze i udzielili mu pierwszej pomocy, a następnie odstawili go do szpitala. Policja jest na tropie bandytów.

KATOWICE

— **Nastroje strajkowe wśród socjalistów.** W niedzielę obradował w Katowicach **kongres delegatów socjalistycznych związków zawodowych.** Po referacie p. Stańczyka odbyła się burzliwa dyskusja, w czasie której przemawiało przeszło 30 mówców. Zaznaczył się wybitnie nastrój strajkowy. **Oświadczono się za strajkiem nietylko w górnictwie, ale nawet za strajkiem generalnym** w porozumieniu z innymi związkami zawodowymi.

POZNAŃ

— **40-lecie Tow. Śpiewaczegoo.** Towarzystwo śpiewacze „Halka“ obchodziło wczoraj uroczystość 40-lecia swego istnienia. Po odprawieniu mszy w kościele Serca Jezusowego odbyło się uroczyste zebranie w sali „Domu Amarantowego“.

LWÓW

— **Aresztowanie wywrotowców.** W Lipnicy Dolnej, Rohatyn, w gminie, znanej jako gniazdo wywrotowców ukraińskich, aresztowano wypuszczonych niedawno z więzienia w Brzeżanach, byłych uczniów gimnazjalnych Wasyla Łotockiego i Iwana Rybickiego, oraz parobka wiejskiego Iwana Nyżnyka. Aresztowanych odstawiono z powrotem do więzienia w Brzeżanach. Przyczyny tego zarządzenia prokuratora są nieznane.

— **Śledztwo w sprawie morderstwa ś. p. E. Zarembianki.** Śledztwo w sprawie morderstwa, dokonanego w willi brzuchowickiej na osobie ś. p. E Zarembianki prowadzone jest w dalszym ciągu z niesłabnącą energją. Ostatnio władze śledcze przesłuchały ponownie Gorgonową, która w dalszym ciągu zapiera się wszelkiej winy. Sędzia śledczy otrzymał kilka listów anonimowych, w których podane są różne nazwiska osób, które mogą wyjaśnić tragedję brzuchowicką. Aby niczego nie pominąć, sędzia śledczy zarządził zbadanie i tą drogą otrzymanych wiadomości.

Termin rozprawy przeciw Gorgonowej, a ewentualnie i inż. Zarembie, wyznaczony zostanie w ciągu bieżącego tygodnia.

WILNO

— **Opieka nad wsią wileńską.** W pałacu reprezentacyjnym odbyło się pod przewodnictwem p. premjerowej Prystorowej zebranie komitetu opieki nad wsią wileńską, który wspomaga stale p. premjer Prystor, ofiarowując każdomiesięczne swe djety poselskie na rzecz komitetu. Na posiedzeniu tem postanowiono utworzyć obok istniejącej sekcji sadowniczej, która propaguje sadownictwo wśród szerokich warstw ludności włościańskiej, również sekcję lniarską, z przewodniczącą wojewodziną Beczkowiczową. Zadaniem tej sekcji będzie przystosowanie chałupniczych wyrobów lniarskich do potrzeb rynku, a przedewszystkiem do potrzeb wojska.

— **Zgon powstańca z r. 1863.** We wsi Bobkowice, w rejonie Marcinkaniec, zmarł Józef Dańko, uczestnik powstania 1863 roku w wieku lat 118.

Zmarły niemal do ostatniej chwili zachował czerstwe zdrowie. W czasie powstania przyczynił się znacznie do zwycięstwa w potyczce pod Olkienikami.

ŚWIĘCIANY

— **Dojazdowy uniwersytet ludowy.** Otwarto Dojazdowy uniwersytet ludowy. W otwarciu wzięli udział: p. starosta Mydlarz, przedstawiciel Kuratorjum p. Dracz, inspektor szkolny oraz szereg przedstawicieli władz i organizacyj społecznych. Kurs uniwersytetu ma trwać 5 miesięcy. Uczestnicy kursu zbierać się będą w Święcianach dwa razy na miesiąc.

Projekt budżetu m. st. Warszawy na rok 1932-33

(n. n.). Magistrat na ostatniem posiedzeniu zatwierdził opracowany przez Wydział Finansowy budżet m. st. Warszawy na r. 1932 i 33. W myśl wymagań M. S. W. preliminarz ten ułożony został nie według istniejących wydziałów, lecz według przyjętego przez władzę nadzorczą schematu. Przy daleko posuniętej oszczędności i kompresji wydatków stosownie do kurczących, w następstwie kryzysu, dochodów, magistracka komisja budżetowa określiła dochody na 104.087.272 zł., wydatki zaś na 103.186.712 czyli z przewyżką dochodów w sumie 900.560 zł., którą przeznaczono na pokrycie deficytu, przewidzianego w preliminarzu budżetu nadzwyczajnego.

Budżet zwyczajny przewiduje następujące wydatki w działach: administracji ogólnej pensje i świadczenia 17.649.961 zł., przyczem świadczenia wyniosą 7.116.661 zł., majątku miejskiego 2.351.093 zł., w przedsiębiorstwach miejskich 516.963 zł., spłaty długów 22.009.638 zł., utrzymanie ulic i placów 8.746.788 zł., pomiary i rozbudowa 1.075.758 zł., oświata 12.382.564 zł., kultura i sztuka 2.391.759 zł., zdrowie publiczne 10.344.475 zł., opieka społeczna i szpitalnictwo 16.648.768 zł., popieranie handlu i przemysłu (szkolnictwo zawodowe) 1.741.107 zł., bezpieczeństwo publiczne 5.729.385 zł., różne (likwidacje kasowanych przedsiębiorstw itp.) 1.598.403 zł.

Wydatki te charakteryzuje wysoki koszt świadczeń na rzecz pracowników, które wynoszą przeszło 70 proc. pensji, stanowiącej mniej niż 10 proc. ogólnej sumy wydatków, oraz bardzo wydatne sumy przeznaczone na cele oświaty, szpitalnictwa, zdrowia publicznego oraz opieki społecznej. Łączny na te cele przewidziany wydatek wynosi 43.508.373 zł., t. j. przeszło 40 proc. ogólnej sumy wydatków, mimo, że wydatki na opiekę społeczną i szpitalnictwa w stosunku do budżetu zeszłorocznego, zmniejszono prawie o 50 proc.

Dochody zwyczajne preliminarz klasyfikuje w następujący sposób: z majątku komunalnego 11.145.162 zł., z przedsiębiorstw 21.813.984 zł., subwencje 249.715 zł., zwroty 6.821.907 zł., opłaty administracyjne 1.865.625 zł., za korzystanie z urządzeń 2.738.020 zł., udział w podatkach państwowych 16.050.000 zł., dodatki od podatków państwowych 26.900.001 zł., podatki samoistne 260.000 zł., różne 1.242.858 zł.

Preliminarz dochodów wykazuje jasno bardzo pochwały godną tendencję samorządu Warszawy oparcia swych źródeł przypływu gotówki do kasy miejskiej nie na podatkach bezpośrednich, które zwłaszcza w czasach kryzysu są bardzo zawodne, lecz na dochodach z przedsiębiorstw i majątku komunalnego. W preliminarzu tym dochód z podatków bezpośrednich wynosi około 40 proc., podczas gdy resztę, to jest 60 proc., dają inne źródła, zwłaszcza przedsiębiorstwa i majątek komunalny 33 proc.

Budżet nadzwyczajny według zatwierdzonego przez Magistrat preliminarza przewiduje w dochodach i wydatkach 15.678.000 zł., przyczem sumę dochodów z wydatkami wyrównuje nadwyżka dochodów nad wydatkami budżetu zwyczajnego w sumie 900.000 zł. Wydatki nadzwyczajnego budżetu przewidują prace inwestycyjne w tramwajach na sumę 3.870.000 zł., w gazowni 1.385.000 zł., w wodociągach 6.470.000 zł. Reszta wydatków budżetu nadzwyczajnego przeznaczona jest na kupno placów, inwestycje szkolne, zdrowie publiczne i opiekę społeczną i t. p. Dochody tego budżetu pochodzą z przelewów funduszów inwestycyjnych przedsiębiorstw miejskich 7.135.000 zł., funduszu renowacyjnego gazowni i pożyczek szkolnych i t. d.

Preliminarz budżetowy m. st. Warszawy na r. 1932 i 1933 jest w porównaniu do budżetu z r. ub. mniejszy o 15 miljonów. P. prezydent Słomiński zagajając sesję budżetową w Radzie Miejskiej swojem exposé, będzie miał niewątpliwie ułatwione zadanie dzięki faktowi, że równowagę budżetową uzyskało się nie przez podniesienie podatków bezpośrednich, lecz dzięki zwiększeniu rentowności przedsiębiorstw i celowemu inwestowaniu tych przedsiębiorstw w latach o pomyślnej konjunkturze.

Taka właśnie polityka samorządu stolicy, niezmierzająca w latach kryzysu do zwiększenia obciążenia podatkowego zyskać musi całkowite poparcie nie dającej się ogłupić demagogicznemi frazesami marxizmu większości.

Z muzyki

Koncerty popularne, poświęcone E. Griegowi i muzyce polskiej. — Koncert symfoniczny z udziałem S. Hartenberga.

Dwa koncerty popularne, t. j. poświęcony twórczości E. Griega i muzyce polskiej, oraz popołudniowy koncert symfoniczny z udziałem S. Hartenberga — oto plon muzyczny z ostatnich dni. Porankiem Griega kierował Br. Wolfstal, kapelmistrz, który, mimo specjalnych kwalifikacyj dyrygenta operowego i na estradzie koncertowej czuje się dobrze. Pod jego dyrekcją wykonała orkiestra filharmoniczna kilka utworów symfonicznych Giega, a wśród nich rzadko grywaną Suitę z czasów Halberga, drugą Suitę Peer Gynt i Tańce norweskie. Solistka koncertu p. P. Spornówna, uczenica prof. Michałowskiego odegrała koncert fortepianowy, wykazując zarówno wiele sprawności technicznej, jak i nerwu wirtuozowskiego. Na drugim koncercie popularnym, którego program wypełniły wyłącznie utwory kompozytorów polskich, wystąpiła jako solistka p. W. Walewska, ongiś uczenica p. M. Kaftal, następnie artystka scen katowickiej i lwowskiej. Głos to piękny i dobrze postawiony; powodzenie więc jako wykonawczyni pieśni Noskowskiego i Żeleńskiego miała zupełne. Mniej natomiast podobał się nam p. S. Hartenberg, podobno artysta opery wiedeńskiej, który dał się słyszeć na koncercie symfonicznym pod dyr. W. Bierdiajewa. Głos jego tenorowy aczkolwiek metaliczny i pełen pięknej barwy, nie odznacza się jednak siłą, ani też nie jest należycie wyrównany. Stąd poszczególne tony i frazy czasami nie zupełnie dobrze były pod względem technicznym oddane.

Wracając jeszcze do poranku, poświęconego muzyce polskiej, zanotować mamy obok śpiewu p. Walewskiej piękną produkcję orkiestry filharmonicznej pod dyr. T. Mazurkiewicza i chóru Lutni. Z utworów orkiestralnych usłyszeliśmy „Powracające fale“ Karłowicza, trzy drobne utwory Noskowskiego i „Swaty polskie“ Nowowiejskiego, a z chóralnych kilka kolend (w układzie F. Nowowiejskiego), które starannie odśpiewał chór Lutni pod dyr. P. Maszyńskiego.

J. Gl.

Ze sportu

MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ HOKEJOWY W KRYNICY

W niedzielę w Krynicy zakończony został międzynarodowy turniej hokeja na lodzie. Wyniki z ostatnich dwuch dni przedstawiają się następująco: „Cracovia“ — Repr. Rumunji 5 : 1. Drużyna rumuńska b. słaba. Brandenburger EV — „Czarni“ Lwów 2 : 1. Krynickie Tow. Hokejowe — Repr. Rumunji 2 : 1. Piękny sukces młodej drużyny polskiej. „ Czarni“ — AZS 1 : 1. Brandenburger EV — KTH 1 : 0. Niezasłużone zwycięstwo drużyny niemieckiej. Do finału doszły dwie drużyny polskie „Cracovia“ i AZS z Warszawy. Zwycięstwo odnieśli akademicy w stosunku 2:1 Najsłabszym zesoołem turnieju była drużyna reprezentacji Rumunji. Turniej był sukcesem młodego zespołu krynickiego Tow. Hokejowego, które zajęło niespodziewanie 4-te miejsce.

Czy jesteś członkiem L.O.P.P.

ROMAN SKIRMUNTT 11)

EDWARD WOYNIŁŁOWICZ

(Wspomnienia 1847 — 1928 r., wyd. 1931 r.)

Po wybuchu rewolucji rosyjskiej w końcu zimy r. 1917, Woyniłłowicz nie ulegał wichrowi entuzjazmu politycznego, jaki porwał wielu ludzi myślących i rzesze bezmyślnych. Na wiecu walnym, w jednej z większych sal miejskich, wielbił prezydent miasta, mecenas Chrząstowski, człowiek rozsądny i zrównoważony, śród gromkich oklasków, przebieg niekrwawej rewolucji, wróżącej nam jutro bezpieczne, pogodne. Może na trzysta osób, tylko trzy, w ich liczbie Woyniłłowicz, patrzyły w to jutro nieufnie. Jeden z trójki, Karol Niezabytowski, odpowiadając pogodnym wróżbom prezydenta, zawołał:

„Zawcześnie, kwiatku, zawcześnie,
Jeszcze północ mrozem dmucha,
A w nizinach jeszcze pleśnie“...

Posępne przewidywania, nastrojonej pesymistycznie znikomej mniejszości, rychło sprawdzić się miały. Łatwo błądzi myśl w tumanie rewolucyjnym. Ktoś głęboko myślący, o umyśle filozoficznie dobrze wyszkolonym, widział w Kiereńskim, wodzu wstępnego okresu rewolucji, rosyjską Jeanne d'Arc. Zapewne można go było tak nazwać, jeno w groteskowem ujęciu Voltaire'a. Niepewne stało się życie, szczególnie na wsi, już za jego rządów. Potworne zajścia w Sławucie, zakończone zabójstwem ks. Romana Sanguszki, rzuciły blask ponury, jak świeczniki chrześcijaństwa w mętny dzień rewolucji.

Bezrząd wzrastał, niczem niehamowany, upadek Kiereńskiego i osiągnięcie przewagi przez bolszewików, były nieuniknioną ewolucją istniejącego zamieszania. Kto dbał o życie, wycofał się ze wzburzonego morza „wsi spokojnej“ do cokolwiek bezpieczniejszej przystani miasta. Sawicze, siedziba Woyniłłowiczów, była szczególnie zagrożona, dzięki bliskości wojsk frontu, uzbrojonego motłochu, bez żadnej zwierzchniej władzy. Woyniłłowicz i osoby mu bliskie, swoim zwyczajem trwały tam, gdzie biły gromy. W położeniu groźnem, w nastroju trwożnym.

Straszne się w duszy naradza przeczucie.

Można było się łudzić, że jemu nic nie grozi ze strony miejscowej ludności. Był on wypróbowanym przyjacielem ludu, wprawdzie nie z liczby pospolitych, którzy skarbia sobie względy, rozdając na wiecach hojnie cudzą własność, kupujących rozgłos za fałszywą monetę frazesów rewolucyjnych. On swoją przyjaźń dla ludu stwierdził czynami, broniąc słusznych spraw jego, ofiarny i pomocny na każdy zew niedoli. Nie lubią wichrzyciele objawów życia, które kłam zadają ich hasłom, o nieprzebłaganem przeciwieństwie między majętnym a mniej mającym i w dni zamętu mają ich na oku. Nieznana dłoń skierowała bandę żołnierzy na Sawicze, jednocześnie prawie z rozpoczęciem przez Niemców pochodu ze starej linji frontu ku Dnieprowi. Autor „Wspomnień“ mówi: Z rana wstawaliśmy, dziękując Bogu, że nam jeszcze tę noc w łóżku spędzić pozwolił, wieczorem kładliśmy się spać po modlitwie, by nas przez noc nadchodzącą jeszcze ta klęska ominęła, aż wreszcie zaczęło się u nas utrwalać przekonanie, podtrzymywane również przez rozmaite uboczne gawędy, że w Sawiczach pogromu wcale nie będzie. Tem łatwiej mogłem w to uwierzyć, że od dzieciństwa w majątku zamieszkały, poczuwający się do wspólności pochodzenia z ludem miejscowym, w każdym wypadku radą, pomocą ludowi spieszący, nie spotykając w okolicznej ludności prawie nikogo, którybу mnie tem czy owem nie był obowiązany, wnosić zaczynałem, że może ten stosunek i ta cała praca życia mojego, w danym kierunku, oceniona zostanie i że ogólnemu losowi Sawicze nie ulegną (str. 201).

Złudne były nadzieje. Uczucia wdzięczności tłumu, na piasku pisane, ślad ich lada wicher zdmuchnie. W zimową noc mroźną stanął tłum gromicieli z okopów przed bramą dworu, stopniowo przyłączyły się do niej ludność dworska, potem chłopi ze wsi sąsiednich.

Wszystko się łamie, rozstraja, rozrywa...

Na chwilę przed wybuchem katastrofy wysłał Woyniłłowicz małżonkę w miejsce bezpieczne, sam dotrwał do ostatniej chwili w domu ojców, jak żołnierz wierny na straconej placówce. Wymknął się do parku przez ukryte drzwi, gdy wrota trzeszczały pod naporem napastników. W cieniu drzew ukryty widział światła, złowrogie błyskanie w oknach, słyszał łoskot pogromu, wrzaski opętanego tłumu... Po kilku godzinach hałas piekielny ucichł, pierwsza fala grabieżców uchodziła z łupem. Chciał wracać— w porę ostrzegł go ktoś życzliwy, pisarz prowentowy, Dymitr Szućko (cześć jego imieniu), że go szukają, nastając na jego życie. Odleglejszego schronienia trzeba było szukać w gęstwinie leśnej. I błąkał się w mroźną noc księżycowa po odludnych pustkowiach, gdzie się zwierz dziki kryje, często mniej szkodliwy, niż dobrzy ludzie. Tak kiedyś szukał ochrony przed niegodziwością własnych dzieci Król Lear, w zamęcie burzy nocnej.

„Nie każ mi grać na rozpaczy nucie“ — mówi Krasiński, w dalszym ciągu już przytoczonych wierszy. I nie zabrzmiała w duszy Woyniłłowicza, nowy cios przeniósł ze zwykłą mocą ducha.

Niewiarogodną wygląda scena w „Krzyżakach“ Sienkiewicza, gdy potwornie pokrzywdzony Jurand, ratuje od śmierci i uwalnia najgorszego wroga. W epilogu pogromu Sawicz, powtórzyła się ona w rzeczywistości. Wstawiennictwem własnem, uchronił Woyniłłowicz życie dwum wodzirejom pogromu, których przybyli w międzyczasie Niemcy skazali na śmierć przez powieszenie.

Przyznać należy, iż przybycie Niemców na Białoruś przyniosło Krajowi, choć na czas krótki, pewien ład i uspokojenie. Należy być sprawiedliwym nawet wobec przeciwnika, armja Falkenhayn'a, jak na okupanta wojennego, zachowywała się wcale godziwie i przyzwoicie, zostawiając po sobie, śród ludności nienajgorsze wspomnienia. Te okoliczności wytworzyły dosyć przychylny, dla Niemców, nastrój miejscowego społeczeństwa.

(Dok. nast.)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Czwartek dn. 7 stycznia

DZIŚ: Lucjana i Juljana. JUTRO † Seweryna Op.
Wschód słońca 7.44, zachód słońca 15.41
Przybyło dnia 0.13
Wschód księżyca 8.02, zachód księżyca 14.29
Długość dnia 7.57

OGÓLNE

— KONFERENCJA F. A. I. W PARYŻU Z UDZIAŁEM POLSKI

W dniu 15 b. m. odbędzie się w Paryżu przy udziale przedstawicieli 38-miu państw nadzwyczajna konferencja Fédération Aéronautique Internationale (F. A. I.). Z ramienia rządu polskiego udział w konferencji weźmie sekretarz generalny Aeroklubu R. P., mjr. dypl. Kwieciński.

— TURYŚCI POLSCY W JUGOSŁAWJI

W 1931 roku Jugosławię odwiedziło 10.187 turystów polskich. Polska stoi na 5 miejscu w szeregu krajów, wysyłających turystów do Jugosławji, ustępując Austrji (72.174), Niemcom (47.731), Czechosłowacji (45.700), Węgrom (26.321).

— UPRAWNIENIA DYREKCJI MONOPOLU TYTONIOWEGO

Rozporządzenie ministra skarbu o koncesjonowanej sprzedaży wyrobów tytoniowych, które weszło w życie z dniem 1 b. m., anulując jednocześnie 23 poprzednie rozporządzenia w tej samej sprawie, zmienia m. in. prerogatywy dyrekcji monopolu tytoniowego względem sprzedawców, zarówno hurtowników, jak i detalistów. Rozporządzenie nadaje dyrekcji monopolu prawo zmieniania w terminie do 30 czerwca 1932 r. rejonów poszczególnych hurtowni; w związku z tem należy się spodziewać komasacji hurtowni tytoniowych. Ponadto rozporządzenie nadaje również dyrekcji monopolu prawo obniżania rabatów, udzielanych sprzedawcom.

— ZAKAZ PRZECHODZENIA PRZEZ TORY KOLEJOWE

Min. Komunikacji wydało dyrekcjom kolejowym polecenie, aby zwróciły specjalną uwagę na wyszkolenie personelu stacyjnego i drogowego, który nie powinien pozwalać osobom postronnym na przechodzenie przez tory. Zarządzenie to przyczynić się ma do zmniejszenia ilości wypadków z ludźmi, wynikłych z nieostrożnego przechodzenia przez tory kolejowe. Statystyka wypadków na linjach P. K. P. wykazuje, iż w roku 1931 największy procent ludzi zginęło wskutek nieostrożnego przechodzenia przez tory kolejowe poza przejazdami; procent ten dosięgnął cyfry 54,9

— OTWARCIE KURSU INFORMACYJNEGO L. O. P. P.

Zarząd Główny L. O. P. P., zorganizował w Warszawie centralny kurs informacyjny dla słuchaczy Państw. Instytutu Robót Ręcznych, nauczycieli Robót Ręcznych z całej Rzplitej. Na kurs ten uczęszczają również profesorowie Instytutu oraz ich rodziny. Niezależnie od kursu powyższego Zarząd Główny L. O. P. P. prowadzi w Instytucie 10-ciomiesięczny kurs instruktorów modelarstwa łotniczego.

MIEJSKIE

— WARSZAWA LICZY 1.124.343 MIESZKAŃCÓW

Według statystyki magistratu, ludność stolicy wynosiła dnia 1 lipca 1931 r. 1.124.434 osoby, mieszkające na obszarze 11.807 ha.

— MAGISTRAT NARAZIE NIE OBNIŻY PODATKU OD FILMÓW

Na posiedzeniu magistratu przyjęto wniosek akceptujący opracowaną przez wydział finansowo - podatkowy opinję dla rady miejskiej w sprawie obniżenia podatków od filmów o 15 proc. Opinja ta wyraża zdanie, że dopiero po uzdrowieniu stosunków w branży kinematograficznej można byłoby przystąpić do zbadania jakiej pomocy od miasta należałoby udzielić kinoteatrom.

— Z ZACHĘTY

Zamknięcie Salonu Dorocznego nastąpi we czwartek, 7 stycznia o godz. 3 popoł. Przez piątek Zachęta będzie nieczynna. W sobotę zaś 9-go stycznia o godz. 12-ej w południe otwarte będą nowe wystawy.

— CHOINKA DLA DZIECI FUNKCJONARJUSZÓW MIN. PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

Z inicjatywy p. premjerowej Prystorowej, zorganizowano w bieżącym roku we wszystkich ministerjach choinkę dla dzieci urzędników i niższych funkcjonarjuszów. W Min. Pracy i Opieki Społecznej choinkę zorganizował Komitet pod przewodnictwem p. ministrowej Hubickiej. Dla urozmaicenia zabawy została zaproszona szopka zespołu Zw. Młodzieży Ludowej. Choinka zgromadziła ponad 60 dzieci oraz rodziny pracowników ministerjum, Zebrani spędzili kilka godzin, wynosząc z zabawy bardzo miłe wrażenia.

— OTWARCIE LECZNICY NA ŻOLIBORZU

W dniu wczorajszym otwarta została lecznica na Żoliborzu przy ul. Czarneckiego Nr. 14. Poświęcenia dokonał ks. prałat Niemira. Nowa lecznica obejmuje wszystkie specjalności lekarskie i wyposażona jest w najnowsze urządzenia techniczne. Kierownictwo objęli doświadczeni specjaliści-lekarze.

— BAL KLUBU WIOŚLARSKIEGO „SYRENA“

Bal Reprezentacyjny Klubu Wioślarskiego „Syrena“ Związku Zaw. Pracowników Samorządowych m. stoł. Warszawy, odbędzie się w sobotę, dnia 6 lutego 1932 r., w salonach Rady Miejskiej.

— BANKRUCTWA I NADZORY SĄDOWE W ROKU UBIEGŁYM W WARSZAWIE

Według danych Sądu Handlowego w Warszawie, w roku ubiegłym ogłoszonych zostało 274 upadłości i udzielono nadzorów 82 przedsiębiorstwom.

— ZAMKNIĘCIE SZOSY NA BIELANACH

Z polecenia władz została zamknięta na okres zimowy dla ruchu kołowego dolna szosa na Bielanach. Natomiast szosa dostępna jest dla młodzieży i dzieci, korzystających z sanek i nart.

— NAJWYŻSZE CENY W DNIU DZISIEJSZYM

Na dzień dzisiejszy obowiązują następujące najwyższe ceny podstawowych artykułów spożywczych na rynku warszawskim: chleb pytlowy — 50 gr., razowy i sitkowy — 36 gr. za kg., bułki pszenne — 5 gr., jajka świeże — 17 gr. za sztukę, mleko na miarę — 35 gr., za litr, słonina — 2 zł., mięso uboju warszawskiego: wołowina — 1 zł. 45 gr., wieprzowina — 1 zł. 40 gr., cielęcina — 2 zł. 10 gr., mięso uboju zamiejscowego: wołowina — 1 zł. 15 gr., wieprzowina — 1 zł. 10 gr., masło deserowe II-go gat. — 3 zł. 70 gr., osełkowe — 3 zł. 45 gr., wszystko za kg. w detalu.

Dodatek kryzysowy do państwowego podatku od nieruchomości

W nr. 112 „Dziennika Ustaw“ z dn. 31 grudnia ub. r., ogłoszona została ustawa, wprowadzająca kryzysowy dodatek do państwowego podatku od nieruchomości w gminach miejskich oraz od niektórych budynków w gminach wiejskich, wynoszący 3 proc. podstawy wymiaru podatku od nieruchomości.

Od kryzysowego dodatku wolne są budynki mieszkalne, których roczny czynsz nie przekracza 1.000 zł. Do tego dodatku nie mogą być pobierane żadne dodatki na rzecz państwa i związków komunalnych.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1932 r. na obszarze Rzplitej z wyjątkiem województwa śląskiego.

Muzeum kolejowe

P. minister komunikacji wydał ostatnio odezwę do ogółu pracowników Polskich Kolei Państwowych w związku z otwarciem Muzeum Kolejowego. W odezwie tej podkreśla p. minister znaczenie Muzeum Kolejowego i apeluje do pracowników kolejowych, aby składali do dyspozycji Muzeum wszelkie przedmioty i druki, które mają styczność z historją kolei polskich. P. Minister podkreśla, iż wobec trudnych warunków finansowych nie będzie można narazie płacić za przedmioty, przekazywane na własność Muzeum Kolejowemu, jednakże nazwiska ofiarodawców będą na tych przedmiotach uwidocznione.

Apel p. ministra ma na celu uzupełnienie luk Muzeum Kolejowego, które prawie całkowicie pozbawione jest dokumentów i przedmiotów, odnoszących się do historji powstania kolejnictwa pod rządami państw zaborczych, jak również z okresu przejścia kolei w ręce polskie.

Muzeum kolejowe, mieszczące się obecnie w obszernym lokalu przy ul. Nowy Zjazd 1 (naprzeciw Zamku Królewskiego) otwarte jest dla publiczności w niedziele, wtorki i czwartki od godz. 10 do 14-ej.

Z karty żałobnej

Ś. p. MICHALINA KUCHARZEWSKA

Z nielicznego już szeregu tajnych pracowników oświatowych ubyła znowu szanowna postać weteranki pracy oświatowej w zaborze rosyjskim.

Dnia 12 grudnia 1931 roku rozstała się z tym światem ś. p. Michalina Kucharzewska, inicjatorka i prezeska Warszawskiego Koła Polskiej Macierzy Szkolnej, które przez szereg lat prowadziło szkołę powszechną na Powiślu. Po zawieszeniu przez zaborców Polskiej Macierzy Szkolnej wspomniana Szkoła, dzięki energji i wydatnej pomocy materjalnej czcigodnej Zmarłej, prowadzona była nadal pod firmą kierowniczki p. Marji Józefowiczówny.

Ś. p. Michalina Kucharzewska była również inicjatorką i założycielką Schroniska dla staruszek i Koła Opieki nad najuboższemi Powiśla. Podczas wojny niosła czynną pomoc w Szpitalu Ziemianek i w zarządzie Schroniska dla bezdomnych.

Dobrocią i wielką ofiarnością zjednywała serca wszystkich tych, co w pracy się z Nią stykali.

Z Teatrów

NARODOWY. Dziś po raz ostatni po cenach popularnych **„Sztuba“** K. Leczyckiego. Jutro również po cenach popularnych komedja Marchanda **„Baltazar“**.

JUBILEUSZ JÓZEFA CHMIELIŃSKIEGO. Jak już zaznaczyliśmy, w nadchodzącą sobotę, dn. 9 stycznia odbędzie się w teatrze Narodowym jubileusz 50-lecia pracy scenicznej znakomitego artysty dramatycznego Józefa Chmielińskiego. Odegrana będzie po raz 1-szy komedja p. t. **„Fortepian“** pióra cenionego pisarza dramatycznego Jerzego Szaniawskiego, autora „Papierowego Kochanka“, „Ptaka“, „Adwokata i róż“. Nowa komedja Szaniawskiego, którą reżyseruje dyr. Chaberski, otrzymała pierwszorzędną obsadę: pp. Dulęba, Lindorfówna, Węgrzyn, Chmieliński, Brydziński, Gawlikowski, Zejdowski i inni. Nowe dekoracje pomysłu art. malarza Frycza. Wczoraj w pierwszym dniu sprzedaży biletów, kasa teatru Narodowego była w prawdziwem oblężeniu.

NOWY. Dziś i jutro **„Drugie imię miłości“** Miłaszewskiego z Gorczyńską, Samborskim, Wesołowskim, Ankwiczówną.

LETNI. Dziś i jutro **„Omal nie noc poślubna“** z Malicką, Osterwą, Grabowskim, Gellówną, Hnydzińskim.

POLSKI. Codziennie **„Elżbieta, Królowa Anglji“** z Marją Przybyłko - Potocką i Junoszą - Stępowskim.

MAŁY. Dziś i jutro **„Panna młoda z dachu“.**

TEATR NA CHŁODNEJ. Dziś i jutro komedja węgierska **„Dr. Julja Szabo“.**

ATENEUM. Codziennie **„Gołębie serce“** Galsworthy'ego z Jaraczem.

Na repertuar wchodzi dn. 12 b. m. jedna z najświetniejszych komedyj Fredry **„Damy i huzary“**. Widowisko to zapowiada się bardzo ciekawie, z uwagi na inscenizację Stefana Jaracza, oraz ze względu na stronę dekoracyjno-kostjumową, którą projektował znany karykaturzysta Jerzy Zaruba. Obsadę główniejszych ról stanowią pp.: Buczyńska, Perzanowska, oraz pp.: Chmielewski, Łuszczewski i Sawan.

NOWOŚCI. Dziś i codziennie **„Czar walca“.**

„BANDA“. Dziś wesoła i zabawna rewja **„A banda się śmieje“.**

„WESOŁE OKO“. Nowa rewja **„Rok 1932“.**

„MORSKIE OKO“. Wielka rewja p. t. **„Tęcza nad Warszawą“.**

NOWY ANANAS. Dziś i codziennie rewja **„Co gwiazdy wróżą“.**

CYRK. Dziś i jutro program styczniowy.

Z FILHARMONJI. Znana śpiewaczka Ada Sari, wystąpi w Filharmonji na wielkim koncercie symfonicznym w piątek, o g. 8 m. 15 wiecz. Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Adama Dołżyckiego, wykona znakomite „Preludja“ Liszta i poemat symfoniczny „Św. Jerzy“ Piotra Rytla.

Repertuar kinoteatrów

Adrja - Palace (Wierzbowa 7): — „Romans z porucznikiem“.
Apollo (Marszałkowska 106): — „Cham“.
Atlantic — (Chmielna 33): — **„Jej Ekscelencja miłość“.**
Capitol „Straszna noc“.
Casino (Nowy Świat): — „Ułani... ułani...“
Colosseum (Nowy Świat): — **„Światła wielkiego miasta“.**
Majestic — „Pat i Patachon“.
Filharmonja — „Bal w operze“.
Palace (Chmielna 9): — „Kongres tańczy“.
Pan (Nowy Świat 40): „Straszna noc“.
Stylowy (Marszałkowska 108): — „Flip i Flap“.
Światowid (Marszałkowska 111) — Trader Horn

Wiadomości gospodarcze

Eksport towarów konfekcyjnych zagrożony

W „Dzienniku Ustaw“ nr 111 z dnia 29 grudnia r. ub., ukazało się rozporządzenie, obniżające m. in. stawki zwrotu cła przy eksporcie konfekcji z 320 zł. na 250 zł., a przy wywozie spodni na 180 zł. Nowe stawki wchodzą w życie z dniem 1 stycznia r. b. Wpływ tych zarządzeń ujawni się już wkrótce w postaci raptownego spadku wywozu tak ważnego dla Polski, chociażby ze względów specjalnych. Trzeba sobie bowiem zdać sprawę, że bezpośrednia robocizna w odzieży t. j. sumy, otrzymywane przez krawców i ich czeladników wynosi 25 proc.; robocizna tkwi pozatem w należnościach robotników, otrzymywanych za przędzenie, tkanie i wykończenie. Możemy więc przyjąć, że 33 proc. wartości tego eksportu stanowi sama robocizna. Biorąc dla przykładu cyfrę 4 miljonów zł. wartości wywozu konfekcji w październiku, otrzymamy przeszło 1.300.000 zł. wypłaconych robotnikom. Podkreślić należy to specjalnie z tego względu, ponieważ obecne nastawienie rządu i społeczeństwa idzie w kierunku jaknajwydatniejszej walki z bezrobociem.

Lipskie targi wiosenne

Tegoroczne Lipskie Targi wiosenne rozpoczynają się 6 marca r. b. Targi włókiennicze zamknięte będą 9.III, wystawa artykułów sportowych i mebli 10.III, pozostałe działy Targów 12.III a wielkie Targi techniczne i budowlane 16.III r. b.

Targi wiosenne, które obejmować będą wszystkie gałęzie przemysłu przetwórczego i częściowego surowcowego, mieścić się będą w 39 pałacach targowych, 17 halach wystawowych i jak zwykle na obszernych placach wystawowych. Według dotychczasowych obliczeń przypuszczalna cyfra wystawców wynosić będzie 9.000.

Wszyscy kupcy, którzy karty targowe nabędą w przedstawicielstwach Targów zagranicą, lub też w specjalnie upoważnionych do wydawania legitymacyj targowych w biurach podróży — otrzymają bonifikatę kosztów podróży na drogę do Lipska i z powrotem (drugą klasą) do wysokości 1 proc. wartości zakupionych u wystawców towarów. W tym celu Dyrekcja Targów Lipskich stworzyła specjalny fundusz z którego wypłacane będą wspomniane bonifikaty.

INFORMACJE

— **ŚWIATOWA PRODUKCJA ROPY NAFTOWEJ**

Według amerykańskich danych statystycznych, światowa produkcja ropy spadła z 1.179 miljn. beczek w 10 miesiącach 1930 r. na 1.129 milj. beczek w odpowiednim okresie 1931 r., zmniejszyła się więc o 50 milj. beczek.

Wydobycie ropy naftowej w Polsce wskutek unieruchomienia niektórych szybów dość znacznie się zmniejszyło, wynosiło bowiem w pierwszych trzech kwartałach 1931 r. 477.700 ton, gdy w odpowiednim okresie 1930 r.— 490.300 ton.

— **LITWA MA UJEMNY BILANS HANDLOWY**

Obroty handlu zagranicznego Litwy za 11 miesięcy roku ubiegłego, wykazują ujemne saldo w wysokości 8.3 miljn. litów. W tym samym okresie 11 miesięcy roku 1930 saldo było dodatnie i wynosiło 15.3 miljn. litów, w 1929 r. —+ 19 miljn. litów.

— **UPADŁOŚCI W NIEMCZECH**

Według ostatnio ogłoszonych danych statystycznych, w grudniu 1931 r. ogłoszonych zostało w Rzeszy 1.178 nowych upadłości oraz 864 wszczętych postępowań ugodowych, wobec 1.215 upadłości i 935 postępowań ugodowych w listopadzie. Liczbami temi nie objęte są te wypadki, w których postępowanie konkursowe zostało uchylone z powodu braku masy upadłościowej.

Zestawienie roczne wykazuje przyrost upadłości w ciągu 1931 r. o 17 proc. do ogólnej liczby 13.588 wobec 11.449 w roku poprzednim. Przyrost postępowań ugodowych w roku ubiegłym wzrósł o 20 proc. Największej upadłości wykazuje przemysł budowlany i drzewny, przemysł włókienniczy, dalej firmy wyrobów żelaznych i maszyn. Poza tem duże straty poniosło rolnictwo i bankowość niemiecka.

— **WSTRZYMANIE LICYTACYJ MAJĄTKÓW ZIEMSKICH W RUMUNJI**

Parlament rumuński przyjął projekt ustawy, na zasadzie której przymusowe licytacje majątków ziemskich zostały wstrzymane do 15 lutego 1932 r. W tym okresie czasu mają być opracowane ustawowe środki zaradcze, w celu oddłużenia rolnictwa. Sfery bankowe i przemysłowe, szczególnie zaś przemysł maszyn rolniczych, wyraziły ostry protest z tego powodu, twierdząc, że ustawa ta przyczyni się do podkopania zaufania do rolnictwa.

Radjo

Z CYKLU SZOPENOWSKIEGO

W sobotę, 9 b. m., o godz. 22.10, doskonała interpretatorka dzieł Chopina, ciesząca się znacznem zainteresowaniem zagranicy, p. Z. Rabcewiczowa, wykona — prócz poloneza D-moll Chopina — jeszcze i sławną sonatę z marszem pogrzebowym, dzieło nieporównanej fantazji, polotu, „Najoryginalniejszą z sonet“, napisaną pod wpływem myśli makabrycznych, jako najpiękniejszy „dramat życia i śmierci“.

SŁUCHOWISKO NA TLE „KSIĘGI PUSZCZY“ KIPLINGA

Dnia 9 b. m., o godz. 18.05, rozgłośnia krakowska nadaje słuchowisko p. t. „Bracia małego Mowgli“, osnute na tle słynnej powieści Kiplinga — „Księga Puszczy“. Bujna fantazja tej opowieści, egzotyczne tło podzwrotnikowe wzbudzą napewno w słuchaczach zachwyt i przeniosą na falach fantazji w środowisko nieznane, a pełne uroku.

ROZBUDOWA NIEMIECKICH STACYJ RADJOWYCH

Według świeżo ogłoszonego przez Ministerjum Poczt Rzeszy komunikatu, dokonano w 1931 r. wzmocnienie stacji nadawczej do 75 kilowatów i wypróbowano nowe lampy wielkiej mocy, w które mają być wyposażone wszystkie nowe wielkie nadajniki. W stacji nadawczej Langenberg zainstalowano już nową aparaturę, o mocy 75 KW. Rozpoczęta zaś na wiosnę budowa nowego gmachu nadawczego została już wykończona. Również i stacje we Wrocławiu, Lipsku i Frankfurcie nad Menem będą wyposażone w nowe aparatury. Stacja wrocławska będzie wybudowana we wsi Rotsürben, oddalonej o 15 km. od Wrocławia. Dla Lipska zaś wybrano już odpowiedni plac budowy w pobliżu miasta. Rozgłośnia lipska przejmie dotychczasową falę frankfurcką (389,6 m.). Budowa wymienionych trzech stacyj będzie wykończona w ciągu 10 miesięcy. Wreszcie i Monachjum otrzyma nowy wielki nadajnik, prawdopodobnie na t. zw. Erginger Moor.

SOBOTA
9 stycznia

11.20 — Kom. meteorologiczny. **11.45** — Przegląd prasy krajowej. **11.58** — Sygnał czasu, hejnał krakowski. **12.10** — Poranek szkolny ze Lwowa. **12.45** — Płyty. **13.10** — Kom. meteorologiczny. **13.15** — Kom. gospodarczy. **14.45** — Płyty. **15.25** — Przegląd wydawnictw perjodycznych. **15.45** — Giełda pieniężna. **15.50**— Płyty. **16.20** — Radjokronika. **16.40** — Płyty. **17.10** — Odczyt ze Lwowa. **17.35** — Kącik młodych talentów muz. Wyk.: Nina Silberszlażanka i M. Wróblewski (2 fortep.). **18.05** — Słuchowisko dla dzieci. **18.30** — Piosenki 2-głosowe dla dzieci. **18.50** — Rozmaitości. **19.15**— Skrzynka pocztowa roln. **19.30** — Wiad. sportowe. **19.35** — Płyty. **19.45** — Pras. Dz. Radjowy. **20.00** — „Na widnokręgu“. **20.15** — Muzyka lekka. **21.55** — Feljeton. **22.10** — Utwory Chopina w wyk. Z. Rabcewiczowej. **22.45** — Komunikaty. **22.50** — Muzyka taneczna z dancingu „Adria“.

Wypadki

— **POŻAR W DRUKARNI.** Wczoraj nad ranem wybuchł groźny pożar w drukarni Henryka Leszczyńskiego (Sienna 9). Przybyły 2-gi oddział straży po blisko godzinnej akcji ratunkowej, pożar ugasił. Straty znaczne.

— **NAPADY W ŚRÓDMIEŚCIU.** Wczoraj, w południe na rogu ulic Próżnej i Zielnej dwuch opryszków napadło na przechodzącego Tomasza Sosinowskiego, którego dotkliwie pobili kijami i kastetami. Sosinowskiego po opatrunku lekarskim, odwieziono do domu. Sprawcy napadu zbiegli.

— **USIŁOWANIE ZABÓJSTWA.** Przy ul. Ogrodowej 49 do 32-letniego Antoniego Jurkiewicza, który żyje z żoną Ireną Marją w separacji, przyszli wczoraj do mieszkania: żona J. oraz brat jej Stanisław Zakrzewski z żoną Jadwigą. Przybyli domagali się od Jurkiewicza 10.000 zł., które jakoby miał otrzymać w spadku po rodzinie. W czasie awantury Zakrzewski i żona jego powalili J. na łóżko, przyczem pierwszy zadał swej ofierze nożem ranę ciętą szyi. Policja 7 komis. zajście zlikwidowała.

GIEŁDA WARSZAWSKA

NOTOWANIA URZĘDOWE z dn. 7.1

WALUTY

Dolary 8.90, Szwajcarja 174.30, Londyn 30.10 — 30, N.-Jork 8.921, Paryż 35.03, Praga 26.41.

W obrotach prywatnych płacono za 1 rubla złotego 5.07 zł.

PAPIERY PROCENTOWE

4 proc. Poż. Inw. 80, 4 proc. Poż. Premj. Dol. 41.75 — 41.25, 8 proc. L. Z. B-ku Roln. 94. 8 proc. L. Z. B-ku G. K. 94, 7 proc. L. Z. B-ku Roln. 83.25, 7 proc. L. Z. B-ku G. K. 83.25, 5 proc. Państw. Poż. Konw. 39.75, 6 proc. Poż. Dol. 53.50 — 59, 7 proc. Poż. Stab. 52.50 — 50.75 — 51.25, 4½ proc. L. Z. zł. 41.75, 8 proc. Miejskie zł. 63 — 64 — 63.75, 8 proc. L. Z. m. Łodzi 60.50.

AKCJE

Bank Polski 105, Lilpop 13.75 — 12.50 — 13.25

Biuletyn meteorologiczny

Według danych Państwowego Instytutu Meteorologicznego w Warszawie.

Czwartek dn. 7 stycznia 1932 r. g. 8 r.

Miejsce obserw.	Ciśnienie atmosf. na poz. morza 700 m. +	Temperatura: 8 rano	max. wczor.	min. w nocy	Stan nieba: opady w mm.	za-chmu-rzenie
Gdynia	31.6	10°	6°	5°	2	chmur.
Bydgoszcz	37.8	9°	6°	5°	2	pochm
Poznań	38.9	8°	6°	4°	4	„
Kraków	48.7	9°	8°	5°	0	deszcz
Zakopane	49.9	8°	8°	3°	0	pochm
Warsz.	43.1	6°	3°	3°	3	deszcz
Lublin	47.8	3°	3°	1°	0	„
Lwów	—.	0°	3°	-0°	0	pochm
Pińsk	47.8	3°	4°	1°	0	deszcz
Białystok	41.6	5°	3°	2°	1	„
Wilno	38.6	3°	2°	2°	06	„

Dziś w Warszawie o godzinie 10 rano ciśnienie 732.5 na poziomie 120 m., temperatura 7.3° C., wilgotność 82 Stan nieba: pochmurno.

Prawdopodobny przebieg pogody w Polsce: Pogoda zmienna z przelotnemi opadami i rozpogodzeniami, przy silnych i pomyślnych wiatrach zachodnich. Chłodniej, lecz w dalszym ciągu odwilż.

OGŁOSZENIA: Za wiersz milim. szerokości szpalty red.: W tekście 60 gr., reklamy 40 gr., nekrologi do 50 mm. 20 gr., do 150 mm. 40 gr., wyżej 80 gr. Zwyczajne (6 szp.) 15 gr., tabel. i cyfrowe (6 szpalt) 35 gr. Drobne za wyraz 15 gr. Posady i prace (poszukiwane) za wyraz 5 gr. Ogłoszenia fantazyjne i firm zagranicznych o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń admin. nie odpowiada.
OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA RYCZAŁTEM

PRENUMERATA: W Warszawie z odnoszeniem do domu oraz na prowincji miesięcznie zł. 5. Zagranicą mies. zł. 10. Zmiana adresu 50 gr. KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 8575

Wyd.: POL. POWSZ. SP. WYD. Drukowano w „Drukarni Mazowieckiej“, Szpitalna 1. Redaktor odpowiedzialny: ST. TELSZEWSKI